

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman rakenne

Asetusluonnoksessa todetaan, että työllistymissuunnitelma ja sitä korvaava suunnitelma muodostuvat kartoituksesta ja toimintasuunnitelmasta. Kartoitus sisältää työnhakijan arvioitun palvelutarpeen ja yhteenvedon työnhakijan tilanteesta. Toimintasuunnitelmaan merkitään yhteenvedo työnhakijan tavoitteista sekä yksilöidyt sovitut toimet ja palvelut tavoitteen saavuttamiseksi, toimien ja palveluiden aikataulu sekä seurantatapa.

Kokemuksemme mukaan monialainen palvelutarpeen arviointi ja sen pohjalta laadittava monialainen työllistymissuunnitelma on perusteltua laatia erillisinä asiakirjoina. On olemassa riski, että palvelutarpeen arviointi jää työnhakijan todellisiin palvelutarpeisiin nähden liian ohueksi pääpainon ollessa monialaisessa työllistymissuunnitelmassa palvelutarpeen arvioinnin sijaan. Erillisten asiakirjojen laatiminen vastaisi paremmin myös tym-lain 4 §:n 2 momentin sanamuotoa: ”laativat yhdessä monialaisen työllistymissuunnitelman palvelutarpeen arvioinnin perusteella”.

Lisäksi monialaista tukea tarvitseville työnhakijoille saatetaan tehdä useita erillisiä arvioita ja suunnitelmia eri järjestelmiin. Sujuvan palveluprosessin, päällekkäisyyksien ja yhtenäisen tavoitteen saavuttamiseksi olisi tärkeätä etsiä ratkaisua siihen, miten työnhakijan palvelutarpeen arviointi ja suunnitelma voidaan toteuttaa siten, että tieto kootaan yhteen sen sijaan, että eri tahojen toimesta syntyy erillisiä palvelutarpeen arviointeja, jotka saattavat olla keskenään ristiriitaisia ja asiakkaalle saatetaan tarjota päällekkäisiä palveluja.

Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi.

Ehdotus työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksymisestä allekirjoittamalla sähköisesti tai muulla soveltuvalla tavalla on työnhakijalle hyvä. Kaikilla työnhakijoilla ei ole mahdollisuuksia tai taitoja käyttää sähköistä hyväksymistä. Tällöin tietoturvaan ja henkilön tunnistautumiseen liittyvät asiat tulee huomioida erityisen tarkasti.

Ehdotus, jonka mukaan työllistymissuunnitelma ja sitä korvaava suunnitelma voitaisiin hyväksyä puhelin- tai videokeskustelun aikana ja myös muita vastaavia tapoja käyttämällä, on erittäin kannatettava. Yllättävän suurella osalla työnhakijoista ei ole mahdollisuuksia tai taitoja käyttää sähköistä hyväksymistä.

Työolosuhteiden järjestelytuella tulisi olla nykyistä suurempi merkitys monialaista tukea tarvitsevan työnhakijan työllistymiseen. Monet työnantajat eivät kuitenkaan tunne työolosuhteiden järjestelytukea, myös työllisyshoidon työntekijöiden tietämys järjestelytuen mahdollisuuksista on puutteellinen, minkä vuoksi järjestelytuen käyttö on vähäistä. Tiedottamista työolosuhteiden järjestelytuesta tulee tehostaa.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

Kuntaedustusta tulisi vahvistaa merkittävästi valtakunnallisessa neuvottelukunnassa, työllisyshoidon siirtyessä kuntien vastuulle. Tavoitteiden valmistelussa ja neuvottelukunnassa on eri kokoisia kuntia kuultava. Neuvottelukuntaan tulee lisätä, ehdotuksesta poiketen, kuntaedustajia eri kokoisista kunnista. Työllisyysalueiden erilaisuus on syytä ottaa huomioon tavoitteiden asettamisessa ja ohjauksessa.

Kunnille pitää taata riittävä harkintavalta hyödyntää aktiivisen työvoimapolitiikan ratkaisukeskeistä työllistämismallia asiakkaiden palveluprosesseissa.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Kuntien olisi jatkossa päästävä seuraamaan työllisyyden kehitystä myös kuntatasolla, ei pelkästään työllisyysalueen tasolla. Viitaten kohtaan 30 a § on tärkeätä, että myös työllisyysalueen muodostavien kuntien tasolla saadaan luotettavaa seurantatietoa työvoimapalvelujen tuloksellisuudesta ja toimivuudesta, jotta toimintaan voidaan reagoida ajoissa.

Asetusluonnoksessa ei ole mainintaa KEHA-keskuksen monialaisten palvelujen tuesta. Tym-lain uudistuksen myötä myös KEHAn rooli mm. valtakunnallisen tiedonvälityksen ja viestinnän näkökulmasta on tärkeä. Mikä on monialaisille palveluille annettavan tuen rooli ja millaista tukea KEHAn kautta on saatavissa esim. tarjotaanko koulutusta.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

Monialaisen tuen yhteistoimintamallin johtoryhmän asettaminen ja kokoonpano

Johtoryhmän toimikauden asettaminen viideksi vuodeksi on kannatettavaa, samoin vuosittainen henkilöstön riittävyyden tarkastelu. Myös johtoryhmän osalta monialaisen substanssiosaaminen on tarpeen johtoryhmää asetettaessa.

Asetusluonnoksesta ei käy ilmi, miten menetellään, mikäli useampi työllisyshoidon alue perustaa yhteisen johtoryhmän. Asetuksessa tuleekin olla kirjaus siitä, että mikäli useampi työvoimaviranomainen perustaa yhteisen johtoryhmän, tulee työviranomaisten sopia siitä, mikä

työvoimaviranomainen asettaa johtoryhmän sekä johtoryhmän puheenjohtajan sekä sopii käytänteistä.

Asetusluonnoksessa todetaan, että työvoimaviranomainen nimeää organisointia johtavan henkilön ja tämän varahenkilön enintään johtoryhmän toimikaudeksi.

Työskentelyn luonteen ja pitkäjänteisyyden näkökulmasta johtavan henkilön nimeämistä ei tulisi rajoittaa johtoryhmän enintään viisi vuotta kestäviin toimikausiin.

Määräaikaisuus tuottaa tarpeetonta haavoittuvuutta ja mahdollisesti rekrytoinnin haastetta erityisesti johtoryhmän toimikauden loppupuolella. Johtoryhmän vaihtuessa johtavan henkilön pysyvyys parantaisi mahdollisuuksia pitkäjänteisyyttä vaativaan verkostojohdamisen, yhteistyökäytäntöjen ja asiakasprosessien kehittämiseen.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Asetukseen tehtäisiin lähinnä toimivaltaisen viranomaisen vaihtumista koskevat muutokset. Ei lausuttavaa.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Muutosesitykset ovat perusteltuja. Ei lausuttavaa.

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

Annettu asetusehdotus on tarkoituksenmukainen ja kannatettava.

Linturi-Sahlman Sari
Kangasniemen kunta

Vartiainen Helena
Kangasniemen kunta - Työllisyyspalvelut